

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a dr.Ákos Elek ügyvéd által képviselt felperesnek dr.Kovács Ernő ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés és járulékaik megfizetése iránt a Fejér Megyei Bíróság előtt 5.P.20.058/2006. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 2008. július 18-án kelt 16.Gf.40.115/2008/3. számú ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 16. Gf.40.115/2008/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000,- (Kettőszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 548.394,- (Ötszáznegyvennyolcezer Háromszázkilencvennégy) Ft illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A P. és Társa Bt., (továbbiakban: bt.) beltagja, képviselője volt a perbeli időszakban az alperes. A bt. 2003. januárban pénzügyi lízingszerződést kötött a C. Lízing Rt-vel egy Scania Irizar Century típusú autóbuszra 5 éves futamidőre. A bt. 2003. január 15-én a 13.080.875,-Ft nagyságú első lízingdíjat megfizette. A felperes 2003. március 26-án 6.500.000,-Ft nagyságú hitelt vett fel 10 éves teljesítési határidővel. A lízingszerződést a C. Lízing Rt. felmondta, a bt. az autóbust a tulajdonosnak visszaszolgáltatta, a lízingbeadó a járművet értékesítette és elszámolt a társasággal. A felperes által kötött hitelszerződést a bank 2005. szeptember 30-án azonnali hatállyal felmondta a törlesztés elmulasztása miatt. A 2005. novemberi banki értesítés szerint 1.799.435,-Ft nagyságú követelését a bank a faktoring cégére engedményezte.

Felperes keresetében előadta, 2002. év végén szóban megállapodott az alperessel abban, hogy közös üzleti vállalkozásba kezdenek, néhány év alatt egymás közt egyenlő arányban megszerzik egy személy

szállításra alkalmas autóbusz tehermentes tulajdonjogát. Megállapodtak abban, hogy fejenként 6.500.000,-ot fizetnek a busz lízing útján történő megszerzése érdekében, a gazdasági kockázat és a terhek egymás között egyenlő arányú vállalása, viselése mellett. A tervek szerint az autóbusz üzemeltetéséből származó bevételekből kívánták finanszírozni a lízingdíjat és az autóbusz fenntartásával, üzemeltetésével járó kiadásokat. Felperes álláspontja szerint a bt.-t kizárólag az ügylet számviteli lebonyolítása végett vették igénybe.

Felperes elsődleges keresetében azt állította, hogy a peres felek között szóbeli megállapodás jött létre, polgári jogi társaság létrehozására. A lízingszerződés felmondása, az autóbusz értékesítése következtében a polgári jogi társaság megszűnt. Ezért a feleknek el kell számolniuk. Az elszámolás keretében a rendelkezésre bocsátott 6.500.000,-Ft, az autóbusz üzemeltetésével keletkezett 2003. évi 1.833.491,-Ft és a 2004. évi 3.446.313,-Ft, mint nyereség 50%-ának, továbbá a faktoring céggel szemben fennálló 7.300.000,-Ft tartozása kártérítésként történő megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Másodlagos kereseti kérelmében azt állította, hogy a felek között atipikus szerződés jött létre. A felek fejenként 6,500.000,- Ft vagyoni hozzájárulást bocsátottak rendelkezésre az autóbusz lízingelése céljából a bt.-nek. A felperes álláspontja szerint a bt. nem volt részese a megállapodásnak. A peres felek megállapodása kiterjedt a működés finanszírozására, a költségek viselésére. A tervek szerint az alperes képviseleti feladatot lát el, a felperes az utakat bonyolítja, amely tevékenységért a hitel törlesztő részlettel megegyező mértékű munkabérben részesül. A megállapodás az alperes súlyosan jogsértő magatartása folytán nem ment teljesedésbe, ezért a felek között elszámolásnak van helye. A felperes elesett 6.500.000,-Ft kiadása megtérülésétől, a 2003. évi és 2004. évi nyereség reá eső részétől, valamint vissza kell fizetnie a felvett hitelt és járulékait.

Felperes igazságügyi könyvszakértő kirendelését kérte annak megállapítása érdekében, hogy az autóbuszra vonatkozó bevételek, kiadások hogyan viszonyultak egymáshoz.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Fejér Megyei Bíróság 2007. november 28-án kelt ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítélete indokolásában többek között kifejtette, a peres felek megállapodása a jövőre nézve egy "reménybeli adásvételi szerződés megkötésére" irányult, melynek eredményeként fele-fele arányban szereztek volna meg az autóbusz tulajdonjogát. Felperes a bt.-vel és nem az alperessel került jogviszonyba, mivel a lízingbe vevő társasággal kellett

megállapodnia a "vagyon hozzájárulás" teljesítéséről, a könyvelési feladatok ellátásáról. Tekintettel arra, hogy a felek között sem polgári jogi társaság, sem atipikus kötelelem nem jött létre, a 6.500.000,-Ft - az igény megalapozottsága esetén is - csak a lízingszerződést kötő társaságtól lenne igényelhető, ahogy a nyereség arányos része is. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a könyvszakértő kirendelése épp ezért, figyelemmel a peres felek személyére szükségtelen volt. A kárigény vonatkozásában is hangsúlyozta, a szerződésszegést csak a bt. követhette el - ha elkövette - így kártérítés a bt.-től követelhető. A jövőbeli adásvételi szerződés megkötésére vonatkozó, a részletes feltételeket nem tartalmazó megállapodás - jogellenesség és okozati összefüggés hiányában - nem ad alapot a kártérítésre. Amennyiben pedig a felperes állítása igaz, miszerint az alperes az autóbusz bevételeiből a társaság egyéb bevételeit finanszírozta, akkor sem az alperes, hanem a bt. felelőssége állna fenn.

A Fővárosi Ítéltábla 2008. július 18-án kelt ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, rendelkezett a perköltség viseléséről. Ítélete indokolásában kifejtette, az autóbuszra vonatkozó lízingszerződést az alperes által képviselt bt. kötötte. A közös cél érdekében szükséges gazdálkodás is a bt. keretei között valósult meg, a vagyon rendelkezésre bocsátása is a bt. részéről történt. Így tehát a felperes és az alperes között nem jött létre polgári jogi társaság létesítésére vonatkozó szerződés, vagy egyéb olyan atipikus szerződés, mely a felperes kereseti követelését megalapozottá tenné.

Felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Megítélése szerint a peres felek egybehangzó előadása alapján igazolást nyert az a felperesi állítás, miszerint a peres felek közös gazdasági elhatározásának célja az volt, amit a felperes a per során előadott. Az alperes személyes előadásaiban a felperes tényállításait megerősítette, az alperes jogi képviselőjének nyilatkozatával ellentétben. A felek szerződéskötési szabadsága nem korlátozható. Téves és megalapozatlan a másodfokú bíróság azon álláspontja, hogy a peres felek között - az egyező előadás ellenére - atipikus kötelmi és elszámolási kapcsolat nem volt. A peres felek mögöttes megállapodása és a szükséges fedezet rendelkezésre bocsátásának módja és köre éppen azt bizonyítja, hogy a felek mögöttes leplezett kötelmi megállapodás keretében szabályozták és írták felül azt a szerződéses rendszert, mely a könyvekben, bizonylatokban, illetve az írásban foglalt szerződésekben létezett és szerepelt. A felek leplezett akaratának figyelmen kívül hagyása és értékelésének kizárása a felek által egyezően előadott tényállás megkerülésével, téves jogértelmezéssel történt és a felperes oldaláról súlyos érdeksérelemmel járt. A felperesi kereseti követelés elbírálásához

elkerülhetetlenül szükséges és nélkülözhetetlen lenne igazságügyi könyvszakértő kirendelése. Teljesen érthetetlen a másodfokú bíróság ítéletében kifejtett álláspont, hiszen az ítélőtábla a költségmentesség engedélyezése tárgyában hozott határozatában a fenti bizonyítás lefolytatását elengedhetetlennek minősítette.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását indítványozta.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között, az ott megjelölt okok alapján vizsgálta felül és megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A Legfelsőbb Bíróságnak, figyelemmel a felülvizsgálati kérelem tartalmára, abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az atipikus szerződés a peres felek között jött-e létre, létrehozott-e közöttük jogviszonyt.

Mindkét peres fél előadása alapján megállapítható, hogy a peres felek gazdasági célja közös finanszírozás útján egy autóbusz tulajdonjogának közös megszerzése, a busz közös üzemeltetése volt. Ez a szándék azonban a valóságban akként valósult meg, hogy a felperes a hitelből szerzett 6.500.000,-Ft-ot átadta az alperesnek, aki tagi kölcsönként a fenti összeget a bt.-nek befizette. A nem vitatott tényállás szerint a lízingszerződést a bt. kötötte még a felperes hitelvétele előtt. A lízingszerződés megkötésekor és jelenleg is a bt. az alperes és felesége vállalkozása volt, melynek képviselője a megállapodás megkötésekor az alperes volt. Az alperes, mint természetes személy és a bt. külön jogalany, így a peres felek azon előadása, hogy közösen kívánták lízingelni a buszt, valójában nem valósult meg, hiszen az alperestől elkülönült bt. lízingelte a buszt, és üzemeltette azt. Ebből következően helytállónan állapították meg a perben eljáró bíróságok, hogy a felperes az általa "vagyonai hozzájárulásnak" nevezett 6.500.000,-Ft nagyságú összeget nem az alperestől, hanem a bt.-től követelheti, hiszen a felperes által sem vitatott tényállás szerint a 6.500.000,-Ft nagyságú hitelből megszerzett tőkéje a bt. vagyonának részévé vált.

A fent kifejtettek vonatkoznak a nyereség elszámolása iránti követelésre is. Ha ugyanis keletkezett nyereség, mint ahogy azt a felperes állítja a 2003., illetve 2004. évben ezen követelését a bt.-vel szemben érvényesíthetné a felperes. Az alperes, mint természetes személy a busz bt. általi üzemeltetése nyereségének kiadására nem köthetett szóban megállapodást, mivel nem az alperes, mint természetes személy üzemeltette a buszt.

A fentiek alapján leszögezhető, a felek szándéka, terve eltért a szándék megvalósulásának módjától. A szerződéses kapcsolat nem a

felperes és az alperes között, hanem a felperes és a bt. között jött létre. A peres felek között, a busz megszerzésére irányuló adásvételi szerződés nem jött létre, hiszen a lízingszerződés felbontásra került, a felek közötti gazdasági tervek alapján felperesnek az alperessel szemben megalapozottan érvényesíthető igénye nem keletkezett.

Figyelemmel arra, hogy a perben eljáró bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság álláspontja is az, hogy a peres felek között nem jött létre jogviszony, nem volt jogszabálysértő, hogy a felperes által igényelt igazságügyi könyvszakértő kirendelésére nem került sor.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp.275.§ /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp.270.§ /1/ bekezdése folytán megfelelően irányadó Pp.78.§ /1/ bekezdése alapján kötelezte a Legfelsőbb Bíróság az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó felperest az alperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték az államot terheli.

Budapest, 2009. február hó 9. napján.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Vezekényi Ursula sk. előadó bíró, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. bíró.

A kiadmány hitelül:

(.....)

bíróági tisztviselő